

Tørklædesag endt med forlig

PA. 22.12.01

Toms Chokoladefabrik har udviklet en hovedbeklædning, som både overholder sikkerhedsregler og tilfredsstiller muslimske kvinders ønske om at bære tørklæde. Dermed undgår Toms en Højesteretssag om diskriminering.

Af Trine Maria Ilsoe

Højesteret slipper for at tage stilling til, om chokoladefabrikken Toms har gjort sig skyldig i forskelsbehandling og diskrimination over for en danskfødt muslimsk kvinde.

I april fastlog Østre Landsret, at der ikke var tale om forskelsbehandling, selv om Toms Chokoladefabrik havde fortalt en muslimsk kvinde, at hun kun kunne få job, hvis hendes tørklæde kunne

dækkes af et sikkerhedsnet. En sag som den danskfødte muslimske kvinde ankede til Højesteret, fordi hun ikke mente, at fabrikken imødekømt hendes ønske om at bære tørklæde, på den måde hendes religion foreskriver.

Men i går blev sagen dropped, fordi parterne er blevet enige om at indgå et forlig.

»Der er ikke noget at vinde for nogen af parterne ved at køre sagen en gang til. Det vigtige for os er, at vi nu kommer videre. Derudover

har tingene udviklet sig, siden sagen var for landsretten«, siger Toms administrerende direktør Per Harkjær.

Siden retssagen i april har Toms fået fremstillet en hovedbeklædning, der helt erstatter tørklædet, og som dækker både hoved og hals og samtidig lever op til fabrikkens krav til hygiejne og sikkerhed. Denne nye hovedbeklædning er en del af forliget med den danskfødte muslim. Derudover har Toms givet kvinden 30.000 kroner »for sin medvirken til en afklaring af sagen«.

»Selv om vi vandt sagen i landsretten, er det da klart, at vi fik noget at tænke over. Kritikken mod os var, at vi ikke havde en specialudviklet hovedbeklædning til mus-

limer. Derfor har vi lyttet til kritikken og fået specialfremstillet en særlig hovedbeklædning, som også kan indgå i vores bakterielle vaskeskeordning – ligesom den er stramtsiddende for at overholde alle sikkerhedsregler, så ingen kan komme til skade på maskinerne«, siger Per Harkjær, der afviser, at forliget er indgået for at imødegå kritik fra offentligheden.

»Vi har et påklædningsreglement, der kræver, at de ansattes eget tøj og hår er dækket helt. Ingen bryder sig jo om at finde et hår i en Yankiebar«, siger han.

Det har ikke været muligt at få en kommentar fra kvinden eller hendes advokat.

trine.maria.ilsoe@pol.dk

Den anden sag

Ud over sagen mellem Toms fabrikker og en muslimsk kvinde er det kun sket én gang tidligere, at religiøse hovedtørklæder har haft en hovedrolle i en dansk retssal. Første gang domstolene skulle fortolke loven om forbud mod forskelsbehandling på arbejdspladsen handlede det om en muslimsk skolepraktikant, der var blevet afvist af Magasin. Dengang tabte Magasin, som blev dømt til at betale 10.000 kroner i erstatning.

Da Toms-sagen kom for landsretten i april i år vandt Toms med dommerstemmerne to mod en. Flertallet mente, at Toms ikke havde handlet i strid med loven.

TØRKLÆDEDESIGN. Fatima Andersen er tilfreds med, at forliget med Toms Fabrikker betød, at Toms udviklede en ny hovedbeklædning, som muslimer kan bruge under deres arbejde. Den nye hovedbeklædning sidder lidt strammere om hendes hoved end et almindeligt tørklæde. — Foto: Finn Frandsen

En sejr for integrationen

Et fremskridt for muslimske kvinders muligheder for at komme i arbejde, mener den muslimske kvinde, der lige har indgået forlig med Toms Fabrikker i retssag om diskrimination.

Af Peder Bjerger

Fatima Andersen er glad for, at retssagen mod Toms Fabrikker er slut. Ikke kun af lettelse over, at det hele endelig er overstået, eller fordi hendes forlig med Toms gav hende 30.000 kroner.

»Jeg håber, at resultatet kan hjælpe til med, at muslimske kvinder lettere kan blive integreret på arbejdsmarkedet. Det er jo ikke sjovt for muslimske kvinder

at blive udelukket fra arbejde på grund af deres tørklæde«, siger Fatima Andersen.

Toms Fabrikker – der blandt andet fremstiller Guldbarrechokolade, Tørseff vanille og Pingvinlakrids – har nemlig udviklet en hovedbeklædning, som religiøse muslimske kvinder kan bruge i stedet for det obligatoriske tørklæde.

Forliget mellem hende og Toms Fabrikker betyder, at Højesteret ikke kommer til at tage stilling til, om Toms gjorde sig skyldig i diskrimination over for den danskfødte muslimske kvinde.

I april i år afgjorde Østre Landsret med dommerstemmerne 2-1, at Toms Fabrikker ikke havde forskelsbehandlet Fatima Andersen ved at sige, at hun kun kunne få et job, hvis hendes tørklæde kunne dækkes af et sikkerhedsnet. Men begge parter blev enige om at forlige sagen, inden Højesteret

nåede at afsige en dom.

»Jeg synes ikke, at et tørklæde er nogen hindring for, at man kan gøre sit arbejde«, siger Fatima Andersen. Hun håber, at sagen kan være med til at ændre holdning hos andre arbejdsgivere.

Tørklæde i industrien

Hun tror på, at den nye hovedbeklædning – som Toms Fabrikker har udviklet – kan bruges af flere muslimske kvinder i fødevareindustrien.

»Jeg håber, at den bliver masseproduceret. Nu føles den jo ikke som et almindeligt tørklæde, fordi den sidder tæt ind til hovedet. Men den er udmærket til produktionsforhold, fordi den ikke kan komme ind i maskinerne«, siger Fatima Andersen.

Selv fortæller Fatima Andersen, at hun i løbet af 1998 blev afvist af flere arbejdsgivere med henvisning til, at hun skulle bære tørklædet.

Til sidst henvendte hun sig til Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Race-diskrimination for hjælp.

»Hvis ikke de havde hjulpet mig, så var jeg ikke kommet så langt, som jeg er nu«, siger Fatima Andersen. Centeret satte hende i forbindelse med Christian Harlangs advokatkontor, der har ført sagen mod Toms Fabrikker for Fatima Andersen. Christian Harlang mener, at forliget viser, at den danske lovgivning mod diskrimination kan virke efter hensigten.

»Man kunne måske håbe, at denne sag kunne være med til at ændre indstillingen ikke bare hos arbejdsgiverne, men også hos de muslimske kvinder, som måske kunne blive lidt mere modige med at søge job, fordi alle bliver lidt mere afslappede over for tørklædet«, siger Christian Harlang.

Han mener dog, at der under overfladen gemmer sig

mange sager, der aldrig kommer frem til retssalene, fordi de muslimske kvinder er bange for at blive mobbet på deres arbejdsplads, hvis de anlagger sag.

Ud over Fatima Andersens sag er tidligere faldet dom i en retssag om brugen af tørklæder.

Dengang tabte stormagasinet Magasin og måtte betale en erstatning på 10.000 kr. til en muslimsk skolepraktikant.

Selv synes Fatima Andersen, at de tre år med retssagen har været hårde.

»Men jeg er jo glad for resultatet, og jeg takker Toms mange gange for forliget«, siger Fatima Andersen. Hun skal dog ikke arbejde på Toms Fabrikker.

Hun er gået i gang med en handels- og kontoruddannelse med en læreplads inden for staten.

peder.bjerger@pol.dk

TØRKLÆDESAGEN

Ifølge retsprotokol fra Højesteret af 14. december 2001 er sagen vedrørende adgangen til for muslimske kvinder at bære tørklæder på Toms Fabrikker hævet som forligt, idet Toms Fabrikker betalte sagsøgeren, Fatima Andersen, kr. 30.000.

En væsentlig del af forliget var dog, at Fatima Andersen skulle godkende et af Toms Fabrikker udviklet tørklæde. Dette tørklæde skal anvendes af de kvinder, som ønsker at bære tørklæde og som er ansat hos Toms Fabrikker.

Politiken har i en artikel fra af 30. december 2001 omtalt sagen og blandt andet udtalt:

"I april i år afgjorde Østre Landsret med dommerstemmerne 2-1, at Toms Fabrikker ikke havde forskelsbehandlet Fatima Andersen ved at sige, at hun kun kunne få et job, hvis hendes tørklæde kunne dækkes af et sikkerhedsnet. Men begge parter blev enige om at forlige sagen, inden Højesteret nåede at afsige dom."

"Selv fortæller Fatima Andersen, at hun i løbet af 1998 blev afvist af flere arbejdsgivere med henvisning til, at hun skulle bære tørklædet. Til sidst henvendte hun sig til Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Racediskrimination for hjælp."

"Centeret satte hende i forbindelse med Christian Harlangs advokatkontor, der har ført sagen mod Toms Fabrikker for Fatima Andersen. Christian Harlang mener, at forliget viser, at den danske lovgivning mod diskrimination kan virke efter hensigten."

Politikens artikel kan læses på avisens hjemmeside:

<http://politiken.dk/visArtikel.aspx?PageID=193441>